

LÁSKA PŘEMÁHÁ SVĚT

(Štěpán Janča, Krnov, 9.8.2026)

I.čtení: evangelium podle Marka 12, 28-34

II.čtení: I. epištola Janova 5, 4-5 + evangelium podle Marka 8, 34-35

Mnoho lidí se užívá touhou přemáhat svět. Chtějí získat moc, vliv, nejlepší postavení. Je to zažrané někde v nás – toužíme po slávě, chceme být někým, chceme vidět své jméno v učebnicích a ve filmových titulcích.

Někteří to zkoušejí silou, zbraněmi a armádami. Jiní – možná civilizovanější – toho chtějí dosáhnout skrz politiku. A další na to jdou přes byznys, fotbal, muziku, nebo cokoli jiného, jen aby se dostali na vrchol. A někteří – když se jim nepodaří prorazit dobrým, oddají se zlému: šikanují a zastrášují druhé, ubližují jim; když neumí stavět, chtějí se prosadit bořením.

Novinové titulky jsou plné zpráv o této lidské touze zapsat se do dějin, o touze zmocnit se a ovládnout.

Když čteme u apoštola Jana slova o vítězství nad světem, zdálo by se, že ho postihla stejná dobyvatelská posedlost, jen ji odívá křesťanským pláštěm. Zdálo by se, jakoby i Kristův učedník byl váben tímto pokušením moci, jako kdyby úkolem Ježíšova učedníka bylo urvat pro sebe co nejvíc Boží síly radovat se z toho, jak Boží moc drtí svět a lidi kolem nás.

Musíme přiznat, že dějiny viděly příliš mnoho lidí, kteří takto zneužívali křesťanství, aby získali význam. Počínaje Šimonem Mágem z 8. kapitoly knihy Skutků, dorostlo to až ke středověkému evropskému boji o investituru (tedy o to, jestli je více biskup a papež nebo král a císař), nebo ke koloniálnímu spojení náboženství a státní moci. I v současné době zaznamenáváme snažení zneužívat věroučnou autoritu k manipulování lidmi.

Ale není to jen specialita církve – i mnozí nekřesťané se ponořují do zkoušení různých způsobů, jak ovládat duchovní síly nebo tajuplné energie. Je to až překvapivě populární – chtít směřovat svět žádoucím směrem pomocí nějaké magie: někteří zkoumají moc čísel a slov, jiní chtějí získat větší sebekontrolu meditováním a cvičením těla, další se snaží vysát sílu přírody, stromů, skal...

Je to pořád ta stejná touha přemoci svět, podříditi si ho.

Někteří přitom dokonce čtou Bibli a tvrdí, že apoštolové, a dokonce Kristus sám jsou jejich spojenci; že právě oni jsou jejich skuteční pokračovatelé – protože oni také mluví o víře, která přenáší hory a která přemáhá svět.

Ovšem věřím, že pozorný čtenář Bible jistě vidí velký rozdíl.

Ani apoštol Jan ani sám Ježíš neučí své posluchače ovládat energie a hromadit duchovní síly. Pro Jana je přemožení světa vedlejším produktem víry v Ježíše, ne jejím hlavním cílem. Proto je také zmiňuje až na samotném konci epištoly, spíš jako povzbuzení pro křesťany, kteří procházejí pronásledováním i mučením pro víru v Krista a kteří evidentně nemají k dispozici žádnou zvláštní nadsvětskou moc. Jan v dopise nepředstavuje nějaké nové techniky soustředění se a získávání sil z přírody, nevede čtenáře k nějakému sebezdokonalování skrze koncentraci nebo meditaci.

Jan svědčí o Ježíši, jehož posláním od Boha bylo předat lidem obrovský dar – ne moc nebo sílu nebo energii, ale LÁSKU. Láska jej přiměla, aby se obětoval za naše hříchy, láska jej vedla k tomu, aby lidem přinášel zvěst o smíření s Bohem, o odpuštění hříchů a o novém začátku.

Ježíš, o kterém slyšíme v evangeliích a epištolách není kouzelník, na jehož divy lidé zírají s otevřenými ústy a kterého všichni obdivují. Bible nám představuje Ježíše, který se vzdal své božské moci, aby vysvobodil lidi z nekonečného kolotoče boje o moc. Jan svědčí o Ježíši, který byl na vrcholu moci, na stejné úrovni s Bohem – pramenem všech vesmírných sil – ale nelpěl na tomto postavení, ponížil se a přijal osud malých a bezmocných.

Jan, následovník Ježíšův, ukazuje, že nejmocnější ze všech mocí ve světě je láska. Opravdová, upřímná láska. Láska, která dokáže obětovat své sny a touhy, a dokonce i své potřeby pro druhé. Láska k Bohu a ke spolu-lidem.

Bůh sám je dokonce definován láskou: Bůh je láska (a kdo v Bohu zůstává, v lásce zůstává...) – láska je hluboce vkořeněna v podstatě Boží povahy. Láska, která nemá ani nejmenší potřebu někoho ovládat, někomu poroučet nebo někoho přemáhat. Bůh je Láska, která raději zapře sama sebe, aby druhý dostal možnost nového začátku. Láska, která se nerve o lepší místo na slunci, ale naopak se vzdá vlastních ambicí, láska pravdivá, a přece přijímající, láska horlivá, a přece odpouštějící, láska laskavá a působící pokoj. Takový je Bůh a taková je Boží láska k nám.

Tato láska netroubí do útoku proti světu, aby jej zdrtila a porazila. Láska netouží po hlasitém aplausu mocných. Láska nás volá k milování – Boha a bližních. Láska miluje a všechny zve k napodobování. Láska je jediný fungující způsob, jak změnit a přemoci svět.

A tenhle svět pro Jana není naše okolí, druzí lidé nebo něco mimo nás. Svět, o kterém mluví Jan, představuje tu část nás samých, která nás nutí pochybovat o Bohu i o nás a strachovat se o naše místo pod nebem, tu naši touhu přemáhat, která nás zavléká do otroctví neustálého boje o moc.

To, co Jan nazývá světem, na nás nedoráží zvenčí (jako když Ježíš poučoval farizeje, co vlastně člověka znesvěcuje, a vysvětloval jim, že znesvěčující není jídlo nebo neumyté ruce, ale srdce plné zlých myšlenek), nepřináší to okolnosti nebo cizí lidé. Tento „svět“, který na nás útočí a před kterým nás Ježíš chce chránit, nám do života vstupuje zevnitř – skrze touhy našeho srdce, vždycky, když se podvolíme pokušení pýchy, pokušení získat moc, slávu, bohatství...

To je ten „svět“, který na nás útočí a kterému se musíme bránit; a právě o tomto „světě“ svědčí Jan, že ho Ježíš definitivně porazil. Touhu po moci přemohl tím, že se moci vzdal a stal se bezmocným. Svět byl s Kristem přibit na kříž a s Ním položen do hrobu. Narozdíl od Ježíše ovšem v tom hrobě zůstal.

A ten, kdo se odevzdá tomuto vítěznému Ježíši, v Něm získává Jeho vítězství nad světem – touha povyšovat se a poroučet už neovládá toho, kdo svůj život zasvětil lásce, kdo miluje Boha a Jeho stvoření. Vítězství dostáváme ne vlastním úsilím, ale darem, zdarma – z lásky.

Je to podobný paradox, jako v Ježíšově výroku o záchraně a ztrátě života – komu se hlavní životní prioritou stane zachování života, přijde o jeho kvalitu a smysl, a vlastně jej ztratí, utopí se v neustálém strachování o sebe; smysluplný život získá jen ten, kdo přestane myslet jen na sebe, ale odevzdá svůj život do služby Bohu a bližním.

Toto vítězství lásky, tato služba má velmi konkrétní tváře – rodinu, sousedy, lidi, které potkáváme na svých cestách. V nich ve všech potkáváme Boha. A pokud přestaneme být zahledění do sebe, budeme usilovat o to, aby i oni byli šťastní – se zahojenými ranami a scelenými osobnostmi – aby nacházeli smysl života a své místo v Božím plánu. A aby se i oni odevzdali moci lásky Boží.

Sestry a bratři, Jan nás zve, abychom přijali svůj díl Ježíšova vítězství – vítězství nad touhou po moci, nad chtivostí sebeprosazování. Ježíš je porazil láskou, a když se připojíme k Jeho lásce, spolu s Ním přemáháme svět. Láska nás vysvobozuje od strachů a úzkosti, od nepokoje a pochybností.

Už se nemusíme rvát o své místo pod sluncem, neboť víme, že máme své pevné místo v Boží lásce a v Bohu samotném, spolu s dalšími našimi bližními.

Láskou přemáháme ten svět zlých tužeb v nás.

Pane Ježíši Kriste, děkujeme Ti za Tvou lásku

A za vítězství nad pokušením moci, slávy nebo peněz,

Za vítězství, které nám přináší Tvá oběť za nás na kříži.

Prosíme Tě, uč nás žít v tomto Tvém vítězství,

Uč nás žít v lásce k Bohu i k bližním

Abychom Tě ctili celým svým životem.

AMEN!